

PROJELERE **TİCARET YOLU** AÇILIYOR:

PATENT BORSASI KURULACAK

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, patentlere ticaret yolunu açacak Fikri Mülkiyet Borsası'nın kurulacağını müjdesini verdi.

SANAYİ Odaları Konsey Toplantısı'na katılan Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, yıl içerisinde Borsa İstanbul bünyesinde kurulacak Fikri Mülkiyet Borsası'yla patentlerin ticarileşmesi açısından çok iyi sonuçlar alacaklarını belirterek, Patent Kanunu'nu da TBMM gündemine taşımayı ve iki hafta sonra Ekonomi Koordinasyon Kurulu'na

bu konularla ilgili sunum yapmayı hedeflediklerini söyledi.

“Orta seviyeye tırmadık”

Türkiye'nin sanayi ihracatında düşük teknoloji ürünlerden orta teknoloji seviyesine sahip ürünlere çıktığına dikkati çeken

Işık, şu anda yüksek teknoloji ürünlerin ihracattaki payının yüzde 4 civarında olduğunu ifade etti. Işık, bu oranın en az yüzde 15 seviyesine çıkarılması gerektiğinin altını çizdi. Ar-Ge Reform Paketi'yle ilgili TBMM Genel Kurulu'nda yapılacak görüşmelere başladıklarını ifade eden Işık, Üretim Reform Paketi için de çalışmalarını kaydetti.

/sanayigazetesi.com.tr

/sanayigazetesi

sanayigazetesi@

CAN VARIL
RECYCLING

ESKİYE YENİDEN CAN | www.canvaril.com

Sanayi

Yıl: 7 Sayı: 304 Fiyatı: 7.5 TL 15 Şubat - 21 Şubat 2016 ■ ÜRETEN TÜRKİYE'NİN GAZETESİ

Çevre yatırımlarınızda Mass
Güvenilir ve ekonomik
Çözümler üretiyor...
mass
www.massaritma.com

Üretimde ‘haberdarlık’ dönemini başlatıyor

OSB’ER OSB’lerin düğümünü çözüyor.

‘Komşum Ne İş Yapıyor?’ projesiyle işletmelerin yeteneklerini inceleyecek olan Vahit Yıldırım başkanlığındaki çatı kuruluş, üretimde ‘birbirinden haberdar olma’ dönemini başlatmaya kararlı. **2’DE**

Çankırı sanayisinin kaderi değişti

ÇANKIRI ekonomisinin yükselen değerlerinden Yakıncık OSB, kentteki sanayi anlayışını değiştirdi. Geçmişte, büyük sanayi kentlerine iş gücü göçü veren Çankırı'nın, şimdi topyekûn sanayiye diriltme mücadelesinde olduğunu belirten Çankırı Yakıncık OSB Başkanı Vali Vahdettin Özcan, Sanayi Gazetesi'ne OSB'nin hedeflerini açıkladı. **3’TE**

Sanayinin mühendislik gücü

ELFJET Mühendislik, sanayinin taleplerine yüksek değerli çözümler sunuyor. ElfJet Mühendislik Genel Müdürü Ferruh Kayhan, tersine mühendislik hizmetiyle Gebze'nin en çok tercih edilen firmalarından olduklarını belirtiyor. **11’DE**

İHRACATIN KİLİT üsleri yükselişte

Üretim ve ticaret odaklı binlerce işletmesiyle Türkiye ekonomisinde devinimi sağlayan SEB’ler, istihdamda çitayı 60 binlere yükseltti.

HABER: TUĞÇE EROL

SANAYİ Gazetecilik, Türkiye Serbest Bölgeler Rehberi'yle 19 ihracat üssüne ulaştı. Türkiye ekonomisinin avantaj merkezleri olan Serbest Bölge (SEB)'ler, yatırımcılarına sundukları vergi muafiyetleri ve ucuz enerji olanaklarının yanında, imza attıkları ticari başarılarla adlarından söz ettiriyor. Yıllık 21 milyar dolarlık ticaret hacmine sahip olan SEB'ler, 2 bini aşkın işletmesiyle

ekonomide akışı sağlayan yapılar olarak gün geçtikçe yükseliyor. Bölgeler, Türkiye SEB Rehberi'nde istihdamdan firma sayısına, dış ticaret hacminden üretim faaliyetlerine kadar pek çok istatistikî bilgiyle boy gösteriyor.

2 bin 72 işletmenin ev sahibi

Mardin'den Kayseri'ye, Samsun'dan Denizli'ye kadar 19 kentin ekonomisi çarkını döndüren SEB'ler, kalkınmanın 'ihracat' ayağını diri tutuyor. Faaliyetlerinin 3'te birini üretime ayıran ihracat merkezleri, yıllık 21 milyar dolarlık dış ticaret hacmiyle yatırımcının gözünde cazibelerini katlıyor. 61 bin 734 istihdamla büyük bir açığı kapatan SEB'lerde kurulu olan toplam işletme sayısı ise 2 bin 72...

SEB REHBERİ
TÜRKİYE SERBEST BÖLGELER REHBERİ

İSTATİSTİKİ SERBEST BÖLGELER HARİTASI 6-7'DE

Yeni SEB modeli tasarlanacak

Ekonomiye basamak atlatan SEB'lerle ilgili Türkiye SEB Rehberi'ne değerlendirmede bulunan camianın tepesi isimleri ise, 'yeni model, yeni reformlar' sinyali veriyor. Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı İbrahim Şenel, SEB'lerin dünya pazarlarıyla entegre olmayı hızlandırıcı yapılar olduklarını belirterek; "Pek çok ülke serbest ticareti SEB'lerde öğrenmiştir. SEB'lerimize, ihtiyaçlarımız doğrultusunda yeni yaklaşımlar gerekmektedir" şeklinde konuştu. Yatırım ve üretim teşvikçisi yapılarla ilgili açıklamalarda bulunan SEB Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürü Uğur Öztürk ise; "SEB'ler, doğrudan yabancı yatırımları hızlandıran mekanizmalardır. Uluslararası yatırımlar SEB'lerde yükseliş göstermektedir" değerlendirmesinde bulundu. Üretiminin yüzde 85'ini ihracat eden katılımcı firmaların istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretlerde gelir vergisinden müstesna olduğu SEB'ler, yatırımcısına A'dan Z'ye 'zincirleme kar' olanağı sunuyor.

“Yeşil binalar yaygınlaşmalı”

YENİLENEBİLİR Enerji Genel Müdür Yardımcısı Erdal Çalıkoğlu, Türkiye'nin enerji talebinin hızla arttığını dile getirerek, 'enerjide çevreci dönem başlamalı' mesajını verdi. Çalıkoğlu, doğal kaynakları önemli ölçüde kullanan yapı sektörünün enerji verimliliğinde önlemler almasının zaruriyetinin üzerinde durdu. **9'DA**

KOSBİ: Hizmette çizgi ötesi

2016'DA yapacağı yatırımlarla sanayicinin yüzünü güldürecek olan Kemalpaşa OSB, sanayiye dev yatırımların yakında gerçekleşeceği müjdesini verdi. Kamil Porsuk başkanlığındaki sanayi bölgesi, yeni dönemde de 2015'te olduğu gibi enerji hamleleriyle konuşulacak. Kemalpaşa OSB, sanayicinin enerji yoluna katkı sağlayacak indirici merkez hazırlığında. **4'TE**

“Proje üreten teşvik almalı”

Gazi Teknopark Genel Müdürü Tuğrul İmer, proje üreten bilim insanlarının yanında durulması gerektiğini belirtti.

TUĞRUL İmer, gelecek vadeden sektörlerin hareket alanının genişletilmesi gerektiğini vurguladı. İmer; "Sanayide kendisine uygulama

alanı bulan teknolojileri üreten bilim insanlarına, girişimcilere, eğer üniversite sanayi işbirliği sonucunda sanayide uygulanan bir

proje ortaya çıkardysa ilave teşvikler verilmesi gerektiğine inanıyorum" şeklinde konuştu. **10'DA**

SANAYİ KULİSİ

Endeksten alınının aklıyla çıktı

Türkiye ekonomisine güç veren unsur olan sanayi, endeks değerlendirmesine göre yükselse geçti. **5'TE**

Ümit UÇAR

Ürünler gelir gider, bugünkü "değer birimi" müşteri ilişkisidir

Salih KESKİN

Verim ve üretim bileşenli reform paketi

Tuğçe EROL

Elektrik abonelerine icra tuzağı

Bülent ÇEBİN

Bırakınız düşlesinler, bırakınız icat çıkarsınlar...

Dr. Murad TIRYAKIOĞLU

Feragatli Yanis'in sirtakisi

Ridvan VERCAN

“Yeni hamleler bekliyoruz”

SANAYİ Gazetesi'ne konuşan Kahramanmaraş TSO Başkanı Kemal Karaküçük; "İhracat hedeflerimizi gerçekleştirebilmemiz ve sanayide yükseltilmemiz için teşvik revizyonlarını içeren yeni hamlelere ihtiyaç duyuyoruz" dedi. **8'DE**

Dr. Murad TİRYAKİOĞLU

murad@tiryakioğlu.org

Bırakınız düşlesinler, bırakınız icat çıkarsınlar...

Kalkınma, sanayileşme, büyüme, yenilik, girişimcilik gibi kavramlar hemen her zaman iktisadi ve teknik bir mesele olarak algılanıyor. Belli ölçüde evet ama temelin tamamen toplumsal dinamiklerle şekillendirilmiş olduğunu göz ardı etmemek gerekiyor.

Günümüzün en yenilikçi, en rekabetçi ekonomilerinin gelişim süreçleri incelendiğinde kültürel ve toplumsal faktörlerin büyük ölçüde belirleyici role sahip olduğu görülür. Hem bireysel hem de toplumsal düzeyde yenilikçiliğe yatkın, değişikliklere açık olma algısı, yenilik ekonomisinin oluşmasında ve derinleşmesinde doğrudan etkili.

İktisadi yaklaşım yeniliklerin mekanik kaynağı olarak firmayı görmekte ve analizlerine buradan başlamaktadır. Oysa yenilikçiliğin temeli bilgiyi üretene, işleyen, ticarileştiren ve yayan "insana" dayanmaktadır. İnsanı yenilikçi ve üretken kılan ise çevresel ve kültürel değerlerdir. Yenilikçilik ekosistemi olarak da anılan bu ortamın oluşumu bireyden firmaya, firmadan yerele ve bölgeye ve nihayet bölgeden ulusa doğru yenilikçi düşüncenin, ürünlerin ve katma değer artışını beraberinde getirecektir.

Bu açılımı sağlamanın ilk adımı bireysel ve toplumsal yaşam kalitesinin artırılması olmaktadır. Bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir yaklaşım olarak ifade edebileceğimiz toplumsal yenilikçilik ya da popüler ifadesiyle sosyal inovasyon, teknolojik yenilikçiliğe zemin oluşturmaktadır. Sosyal girişimcilerin ortaya koydukları toplumsal yenilikler sosyal sorunların yenilikçi yaklaşım ve yöntemlerle çözülmesini sağlar. Özellikle kadın ve çocukları, dezavan-

tajlı grupları odak noktasına alan bir yaklaşımla toplumsal yaşam kalitesini arttırmaya yönelik bir adım olarak sosyal yenilikçiliğin temelleri 1700'ü yıllara kadar dayanıyor. İktisadi anlamda tamamlayıcı bir faktör olarak algılanmaya başlaması ise çok daha yakın bir geçmişe sahip.

Dünyadaki en başarılı sosyal girişimcilik ve toplumsal yenilikçilik örneği olarak anılan mikro kredi uygulamasının mucidi ve Grameen Bank'ın kurucusu Muhammed Yunus, "Yoksulluğun Bulunmadığı Bir Dünyaya Doğru" isimli kitabında, insana yönelik girişimlerin önemini şu şekilde sözleriyle ifade ediyor:

"...Grameen bana iki şey öğretti: birincisi, insanlar ve etkileşimleri konusundaki bilgi temelimizin halâ pek yetersiz olduğu; ikincisi de her bireyin çok önemli olduğudur. Her insan muazzam bir potansiyel taşımaktadır. Herkes, toplumlar, uluslar içinde; kendi devrinde ve ötesinde yaşayan başkalarının hayatlarını etkileyebilir..."

Bu noktadan hareketle, eğitimi, sağlığı, yaşam koşullarını temel kabul ederek şekillendirilecek politikalarla yenilikçi düşünme potansiyelini kapasiteye dönüştürecek bir adım atmamız gerekiyor. Bugünün hayalperest ve yenilikçi çocukları yarın ülkenin uluslararası düzeyde rekabetçi ürünlerini tasarlayan mühendisleri, bilim adamları ve teknokratları olacak... Olmalı...

Son sözü Adam Smith'ten esinlenerek yenilikçi düşünenin önemine vurgu ile şu şekilde söyleyelim:

"Bırakınız düşlesinler, Bırakınız icat çıkarsınlar..."

15 Şubat - 21 Şubat 2016

Ar-Ge ve İnovasyon

10

www.sanayigazetesi.com.tr

ÜNİVERSİTE VE SANAYİ ARASINDA BİR KÖPRÜ...

Sınaî teknolojilerin DESTEK ÜSSÜ

Katma değerli işletmeler oluşturma yolunda etkili adımlar attıklarını söyleyen Gazi Teknopark Genel Müdürü Tuğrul İmer, gelecek vadeden sektörleri işaret etti: "Sanayide hareket alanı geniş olan teknolojiler desteklenmelidir."

Ümit UÇAR

umitucar@sanayigazetesi.com.tr

ULUSLARARASI işbirliğine inanan ve üniversite-sanayi işbirliğine aktif destek veren Gazi Teknopark, yenilikçi yapıyla işletmeleri geleceğe yönlendiriyor. Sanayi Gazetesi'ne açıklamalarda bulunan Gazi Teknopark Genel Müdürü Tuğrul İmer, sanayi alanında Ar-Ge'ye en çok ağırlık veren teknoparklardan biri olduklarını belirterek; "Sanayide kendisine uygulama alanı bulan teknolojileri daha çok desteklemek gerek. Bunu yapan bilim insanlarına, girişimcilere, eğer üniversite-sanayi işbirliği sonucunda sanayide uygulanan bir proje ortaya çıkardysa ilave teşvikler verilmesi gerektiğine inanıyorum" şeklinde konuştu. İmer, Gazi Teknopark bünyesindeki şirketlerin büyüdükçe daha nitelikli ve yüksek sayıda Ar-Ge personeli istihdam edeceklerini dile getirerek, bölgede katma değer oluşturmaya devam edeceklerinin altını çizdi.

Mühendislik gücü yükselecek

Teknoparkınız ağırlıklı olarak hangi sektörlerle yönelik üretim yapmaktadır? Bu sektörde daha çok hangi üretim unsurları öne çıkmaktadır?

Gazi Teknopark'ta, ağırlıklı olarak bilişim ve yazılım sektörlerinde faaliyet gösteren firmalar yer alıyor. Bu firmaların toplam firmalarımız içindeki oran yüzde 50'nin üzerinde. Bunun dışında makine, yenilenebilir enerji, medikal sektördeki firmalarımız mevcut. Üretim unsurları olarak bakıldığında, yazılım ve bilişim alanında faaliyet gösteren firmalar tamamen ofis ortamında faaliyet gösteriyor, herhangi bir laboratuvar ya da üretim merkezi içermiyor. Ancak bilişim sektörüne sadece yazılım olarak bakmamak gerekiyor. Örneğin; bünyemize yer alan Mia Teknoloji bunun en güzel örneği. Şu an İstanbul Havalimanı'nda kullanılan yüzde yüz yerli ürün biyometrik geçiş sistemini üretiyorlar. Firmamız faaliyet alanı olarak bilişim ve yazılım sektörleri altında geçiyor ancak sadece ofis ortamında üretim söz konusu değil. Ancak salt yazılım yapan firmaların üretimleri belirttiğim gibi sadece ofis ortamında oluyor. Büyüme hedeflerimizden bahsetmek istiyorum. Şu anki mevcut binamız 20 bin metrekare, yine bu büyüklükte yeni bir bina inşaatına başlamayı planlıyoruz ve bu konuda gerekli adımları attık. Yeni Teknopark binası, son teknoloji kullanılarak inşa edilecek enerji ihtiyacının bir kısmını güneş enerjisinden sağlayacak. 2014 - 2018 yıllarını kapsayan 10.Kalkınma Planı (OKP)'nda, 2023 hedeflerine ve OKP'nin amaçlarına ulaşılabilmesi açısından önem taşıyan kritik reform alanları için 'Öncelikli Dönüşüm Planları' tasarlanmış olup, söz konusu dönüşüm Programlarından, 'Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ticarileştirme Programı', Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda yürütülüyor. Programın Yenilikçi Girişimciliğin Desteklenmesi başlıklı dördüncü bileşeni altında yer alan önemli politikarlardan biri de 'TGB'lerin öncelikli sektörlerde odaklanmalarının' sağlanması. Bakanlık tarafından yürütülen çalışmalar doğrultusunda, bahsi geçen politikaya hizmet etmek üzere, bölgeye firma kabulünde enerji, sağlık, havacılık ve uzay, otomotiv, raylı sistemler, bilişim ve savunma sektörlerine öncelik verilmesi planlanıyor. Gazi Teknopark'ın ek yapılarına firma kabulünde de, Bakanlığımız tarafından hedef gösterilen bu sektörlerde faaliyet gösteren firmalara öncelik tanınması amaçlanıyor. Ayrıca Gazi Üniversitesi'nin son derece güçlü olduğu bir, eğitim ve mühendislik (imalat mühendisliği vb) alanlarında faaliyet gösteren girişimci firmaların sayısının artırılmasını teşvik etmek de temel prensiplerimizden.

Sanayi Gazetesi'ne konuşan Gazi Teknopark Genel Müdürü Tuğrul İmer, üniversite-sanayi işbirliğine köprü oluşturdıklarını belirtti.

"Gelişim evresinde özel sektörün rolü büyük"

AR-GE ve inovasyon Türkiye'si olmak için hangi şartlar yerine getirilmelidir? Bu bağlamda verilen teşvikleri yeterli, uygulamaları etkin buluyor musunuz?

Devletin şu anda verdiği pek çok teşvik var. Özellikle Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından. Bu destekler girişimcilere ve aynı zamanda akademisyenlere veriliyor. Tevikler çeşitlilik gösteriyor. Sadece bilim için verilen teşvikler ayrı, üniversite-sanayi işbirliği için verilen teşvikler ayrı, tamamen sıfırdan şirket kurmak için start up'lara verilen teşvikler ayrı. Teşviklerin miktarları da ciddi anlamda yüksek. Batılı ülkelerle, özellikle ABD ile karşılaştırıldığında, SBIR programları ile başlamış ve hala da devam eden bir süreç söz konusu. Amerika'da hibe oranları azalmış durumda. Ülkemizde ise inovasyon ekosistemine yeni girildiği için, devletin öncü rol oynaması ve aktif olarak yer alması tamamen doğru bir yaklaşımdır. Fakat belli bir süre

sonra özel sektörün Ar-Ge içerisindeki payının yükseltilmesi çok önemli bir husus. Bu bağlamda uygulamaları etkin buluyorum. Teknoloji bilimin uygulanmasıdır. Yani üniversite-sanayi işbirliği sayesinde, aslında bilimin teknolojiye dönüştürülerek pazar payı kurulması ve insanların kullanımına sunulmasıdır. Bu noktada çok önemli bir husus var: Özellikle sanayide kendisine uygulama alanı bulan teknolojileri daha çok desteklemek lazım. Bunu yapan bilim insanlarına, girişimcilere, eğer üniversite-sanayi işbirliği sonucunda sanayide uygulanan bir proje ortaya çıkardysa ilave teşvikler verilmesi gerektiğine inanıyorum. Çünkü katma değer yaratan asıl hadise bu. Bu görüşümü çok farklı yerlerde de ifade ediyorum. Devletin bir noktaya kadar inovasyon ekosistemi içerisinde yer alması, hem talep yaratıcı, hem de destekleyici yönde özel sektöre sermaye birikimi yaratacak şekilde katkıda bulunması, motor görevini ifa etmesi bence çok önemsenecek bir husus.

Pazarlar araştırmacıyı besliyor

PROJE ve Ar-Ge pazarları firmaların ve araştırmacıların gelişimleri için gerekli ve yeterli ortamı sunmakta mıdır?

Ülkemizde özellikle üniversiteler, TGB'ler, TTO'lar ve kalkınma ajansları tarafından proje ve Ar-Ge pazarları düzenleniyor. Örnek olarak; Ankara Kalkınma Ajansı tarafından düzenlenen TechAnkara Proje Pazarı etkinliğinden bahsetmek istiyorum. Sadece Ankara'da yer alan girişimcilerin ya da iş fikri sahiplerinin başvurduğu bu etkinliğe her yıl yaklaşık 200'ün üzerinde proje başvuruyor. 2014 yılında başvuran projeler arasında, bir Gazi Teknopark firması olan İnova Ar-Ge adlı firmamız birinciliğe layık görüldü. Bu sürecin bugün geldiği nokta, firmanın uluslararası yatırımcılarla buluşması ve yatırım alması oldu. Yine Gazi Teknoloji Transfer Ofisi tarafından geleneksel hale getirilerek her yıl düzenlenen Bilim Şenliği Proje Pazarı etkinliğimize, üniversitemizden akademisyen ve öğrencilerimiz büyük ilgi gösteriyor. Etkinlik sonucunda ilk üçe giren projelerin maddi olarak ödüllendirilmesinin yanında, mansiyon ve teşvik ödülleri de veriyoruz. Verdiğimiz başarılı örneklerden de anlaşılabildiği gibi bu etkinliklerin araştırmacıların gelişimi için büyük önem taşıdığına inanıyorum.

Ar-Ge ve bilişim harcamalarına ayrılan pay günümüz şartlarında yeterli midir, bu pay arttırılmalı mıdır?

Türkiye'de Ar-Ge harcamaları öcülüyor. Ar-Ge harcamalarının gayrisafi milli hasılaya oranı yüzde 1 civarlarında. ABD'de bu oran yüzde 3 civarlarında, Avrupa'da ise yüzde 2'nin üzerinde. Türkiye'de bu oranı arttırmak için, özel sektörün Ar-Ge'ye ayırdığı payı arttırmak gerekir. Türkiye'yi ABD ve Avrupa ülkeleri ile kıyaslırsak oran daha düşük. Özel sektörde bu farkındalığı yaratmak ve bu alışkanlığı kazandırmak lazım. Böylece oran yüzde 2'lere hatta 3'lere çıkarılabilir zaman içerisinde.

"Üniversite ve sanayi arasında köprüyüz"

ÜLKEMİZDE teknoparkların gelişimi nasıldır ve ne tür projeler kalkınmayı sizce hızlandıracaktır? Emekleme döneminden yeni çıkan TGB'lerin tam manasıyla koşabilmesi için teknopark camiası içerisinde ne tür değişimler öngörmektesiniz?

Teknoparklar bir arayüzdür. Teknoparkların tarihi 2001 yılına, 4691 sayılı Kanunun yürürlüğe geçmesine dayanıyor. Teknoparklar 14-15 yıllık bir geçmişe sahip. Gazi Teknopark 2007 yılında TGB olarak ilan edilmiş, 2008 yılında faaliyete geçmiş bir teknoparktır. Teknoparkların temel hedefi bölgesel kalkınmayı sağlamaktır. Bulundukları bölgede daha yüksek potansiyel iş güçleri oluşturarak, üretimler yaratarak, katma değer oluşturmaya yönelik yapılarıdır. Bölgede yer alan şirketler büyüdükçe, daha fazla Ar-Ge ve destek personeli istihdamı olacaktır. Bu direkt yarattığı etki. Bir de dolaylı etkileri var. Örneğin; bu şirketlere elektrik, su sağlayan şirketlerin,

bölge esnafının da dolaylı bir faydası var. Kar marjı yüksek, katma değeri yüksek firmalar yaratmak hedef. Daha fazla kar elde ettiği zaman, daha fazla sermaye birikimi ve daha fazla yatırım ve daha fazla istihdam da beraberinde geliyor. Teknoparkların diğer bir vazifesi ise, üniversite ve sanayi arasında köprü görevi görmek. Yani üniversitedeki kaynakları harekete geçirerek, akademisyenlerin bölgede yer alan şirketlerde daha fazla yer almalarını sağlamaya çalışıyoruz. Akademisyenler şirket kurarak yer alabileceği gibi, şirket kurmadan da bölgedeki projelerde yer alabilirler. Üniversitedeki mevcut potansiyeli sanayiye aktarabilmenin en işlevsel yolu bu. Daha çok sonuç getirecek, daha çok kar getirecek ve daha fazla istihdam yaratabilecek üretimler, ancak üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilecek projelerle mümkün. İnsan kaynağının çok önemli olduğunu bir kez daha önemle vurgulamak istiyorum. Personelin bilgili, tecrübeli ve eğitilmiş olması gerekir.